

Slepti fiólini — tók pensil í hond

Í samband við at slóðbrótarin innan føroyskan málningalist, Mikines, fylti sjeyti mánaðagin er skipað fyri eini afturlítandi framsýning í Listaskálanum

Um 70 málningar vísa listarmannin — ið djúpast hevur avmyndað oyggjar og fólk okkara — málningar frá 1926 til 1971. At sami maður hevur avrikið allar hesar málningar, kann tykjast mongum løg-ið, so ymskir teir eru á at lita, nú teir hanga uppi í Listaskálanum. Teir taka seg so nógv burtur frá tí vanligu uppfatanini, tú

Hugflogið var vítt

Í grein í framsýningarskránni skripar Karsten Hoydal: — Listamálarin S. E. Joensen — Mikines vanliga nevndur Mikines er slóðbrótarin í føroyskari málningalist, og higartil høvudsmaðurin innan hesa listargrein. Tá ið Mikines blaðungur fór at sýna fram myndir var eyðsýnt,

Málningur av Mykinesbygd frá 1933

heimaftur. Úti í Mykinesi hitti hann ein svenskan listarmann, Gislander, sum hugtók Mikines so mikið, at hann fékk hug at mala.

Tey árin var heima aftur — 1923 til 1927 — fekkst hann við fyrifallandi arbeiði. Í 1927 luttók hann fyrstu ferð á eini framsýning. Saman við William Heinesen og Jacob Olsen sýndi hann fram á Ólavssøku. Arið eftir fór hann á kunstakademiið í Keypmannahavn, har hann gekk í fyra ár.

Í trýtiárunum verður Miki-

myndunum standa og slota álvarsom í pinslusamari von. Hetta tigandi og gátugera flytur Mikines eisini inn í myndir av landsløgum og húsum. Uttan um húsin í hansara bygdamyndum tykist tað ofta eins og ein spent friðsæla er um at sprengjast av eini höttandi angist, sum kemur innanfrá. Soleiðis tekur Karsten Hoydal til.

Eyðkenni fyri árin eftir beimsbardagan seinra eru grindadrápin. Sterkir litir — reyða blóðið, ið fleyt undir stríðnum, motir dokku hvalunum og grín-

Mansmynd

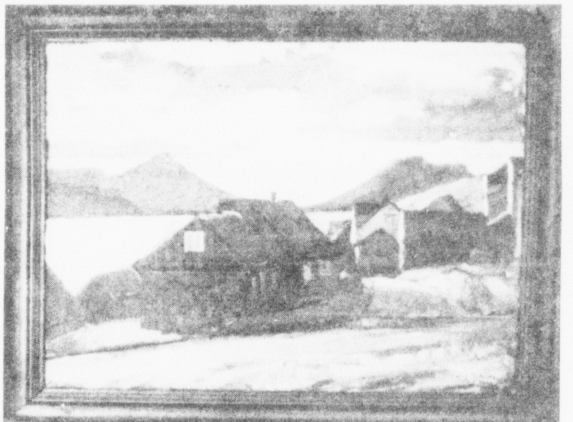
gerandi og heilagt. Aftreingið til slíka megnarlýsing og myndan leitaði hann sær mest á heimaoyggj Mykinesi. At hesi oyggj, sum var honum so meinkunnug, hevur hugur hansara verið bundin. Hendan litla blettin av heiminum vendi hann alsamt aftur til og endurgav í myndum sínum á slíkan dyggan hátt, at ikki bert Føroyar men alheimurin speglast aftur í teimum.

Gravarferð — mynd av einum fylgi — frá 1950

Hugtíkin av svensku listarmanni

Mikines, ið er føddur 23. februar 1906, var bert 14 ára gamal, tá hann leitaði sær burtur fyrstu ferð fyri at fáa sær útbúgving. Í Danmark lærði hann at spæla fiól, men eftir stuttari tíð, gjørdist hann sjúkur av eini hudsjúku, sum síðan hevur vitjað hann mangan. Mikines leitaði

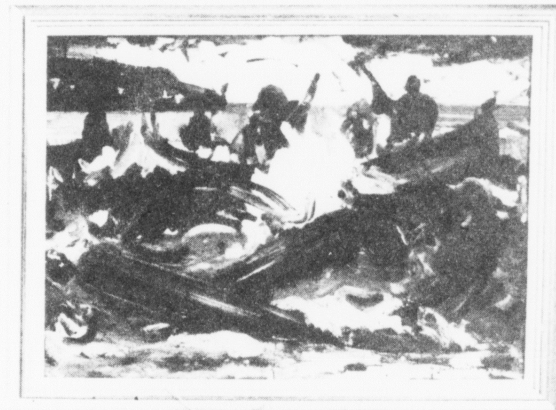

Av Kirkju — 1933

nes veruliga viðurkendur. Frá hesi tíðini eru m.a. teir heldur dapru málningarnir, sum Aftur av Gravarferð, 1937, hesi sorgtyngdu andlitini, slitnu knúgvarnir í framskuti á báti dagandi móti einum ljósi á luftini. Málningurin Sakn, 1934 — tær langtíkið kvinnurnar. Ein døpur tíð fyri Mikines — nýggju mykinesmenn sjólast við slupp og pápin doyri.

Menniskjan er bundin tætt at náttúruni, standandi undir hennara lagnuvisu lögum, tað er hesum, sum Mikines roynir at siga frá í myndum sínum. Tað kennist eins og fólk og lutir í

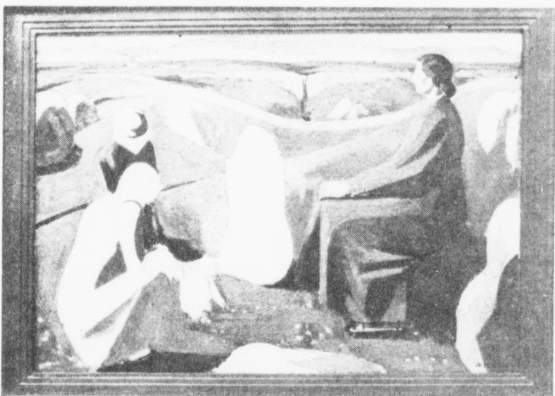
damonnunum í hvassari kontur til ofta gula, vónfulla himmalin. Aftur eitt tíðarskeið við landsløgum, hvilandi í eini friðsælu, vónfullar ljósar oyggjar. Í seks-tiárunum kennast nógvir av málningunum óróligir. Tann fastleikin, henda meiri bundna kompositionin, ið hevði verið so eyðkend fyri Mikines, hvørur. Málningarnir gerast aftur blóðigir og óðveðurskendir. Ikki tí, Mikines vendi aftur og aftur til grindadrápin, sum einsini var eitt tað síðsta, vit almennt hava sæð av mikines, hesum størsta listarmanni, Føroyar hava forstrað.

Ein av teimum kendu, stóru grindadrápsmálningunum

hevur um Mikines. Framsýningin kennist meira fjølbroytt, enn tú hevði hugsað tær. Og til tað er kortini at viðmerkja, at stórir og kanska besti parturin av list Mikinesar er ikki at finna í Føroyum, men í Danmark, har hann hevur buð størsta partin av ævi síni.

at hann hevði framúr gávur. Hugflogið var vítt, og dirvið og arbeidssýnið at fara undir størverk skortaði honum ongantið. Hann setti sær einki minni fyr enn at avmynda Føroyar, hann vildi geva bygdari og óbygdari náttúru liv, vildi lýsa fólk, sum har buði, í sorg og í gleði,

Vár frá 1950 — ljósir, vónfullir litir boðandi frá ljósari tíðum

Heldur
tú
ikki

sosialin